

Leto: II.

Maribor, petek 25. marca 1921

Številka: 68.

Obseg pokrajinske, sreske in občinske samouprave.

Ustavni odbor. — Komunistični nemiri v Nemčiji. — Nemška nota antanti.

J. H.

Začasno na pravem tiru.

Maribor, 24. marca.

Mnogo se je že pisalo zadnji čas o raznih represalijah, ljubljanski limonadi, hlapčevstvu itd. Vse tako čitanje je postajalo že skrajno dolgočasno. Kazalo je vse bolj jasno naše nagnjenje k brezplodni časnikarski polemiki, o kakem resnem pozitivnem delu do zadnjega časa ni bilo ne duha, ne sluha. Vendar si hočem prejem premisliti, predno rečem čez težko razumljivo bistvo naše države prehitro in nezasluzeno sodbo. Priznati se mora, da je marsikdo postajal v očigled raznim slabim razmeram, ki so se od časa do časa v gotovem smislu stopnjevale, mlačen, nekako popolnoma resigniran Jugosloven. Bil je čas, ko je neplodnost parlamentnega „delovanja“ zastrupljala vso javnost in ko je vsakdo že izgubil vero na kak koristen uspeh. Najžalostnejše pri vseh naših razmerah, pa je bilo to, da je parlament, ki je na svojem lastnem polju odpovedal, razkrajajoče vplival tudi v upravo, kakor tudi v eksekutivi, medtem ko je vlada, mesto da bi iz tega izvajala svoje konsekvence, celo trpela one nedovoljene vplive, da celo jih s svojim zadržanjem gojila, vsled česar je tudi njena avtoriteta vedno bolj trpela in padala v nič.

Vsi ti dogodki, ki smo jih z žalostjo preživljali, ne bodo lažji, če zatvorimo oči pred njimi. Kako pogosto in brez uspešno se je tožilo čez posledice tega kaosa. Popolna pasivnost, ali pa samo bojazljivo tipanje v vprašanjih, ki so zahtevali brzo in odločno rešitev, vtikanje osebnih interesov v zadeve, ki so se morale rešiti samo stvarno in v oškodovanje javnih financ in padanje valute in zmanj-

ševanje državnega kredita v inozemstvu, vse to in še mnogo drugega zla se je sproti vstvarjalo, ali pa že obstoječe zlo še potenciralo.

Dolgo je že tega, kar se je poštenost imenovala duša velikega ministra. Privatnik je toliko na boljšem, da izgubi čast samo v očeh malo ljudi, nečastna dejanja kake vodilne osebe pa imajo ravno toliko sodnikov, kakor ima država prebivalcev. Vendar ni škoda, ki jo povzroči kaka oseba svojemu narodu tako velika, najslabše je slabi primer, ki ga daje on s svojimi dejanji. To zamore v kratkem času cel narod, ki se je doslej odlikoval po vseh dobrih lastnostih, od prvega do zadnjega okužiti. Najboljši počenjajo potem dejanja, ki bi si jih drugače niti predstavljati ne mogli in to samo pod pretvezo, da se je tudi njih pravo okrnilo. Kratko rečeno, korupcija se razpase po vseh delih javne uprave. Z vsemi temi pojavi je združeno tudi padanje veselja do dela in zaupanja tudi tistih, ki imajo še resno voljo do dela.

Le malo jih je izpolnjevalo svojo nalogo v veseljem, ki bi je morali imeti pri reševanju tako važnih nalog v dobro organizirani družbi. Razumljivo je bilo pod takimi pogoji pomanjkanje pravega ugleda onih vodilnih oseb. In vkljub temu in pomanjkanju trdnosti in jasno začrtane politične smeri so se vendar stvari naravno razvijale in je tudi naša država, kakor je pred gotovim časom priznal nek večji slovenski dnevnik v času, ko se je bil najhujši in najostudnejši boj za nadvlado te ali one stranke, v dobi permanentnih kriz — dokazala, da je že po svoji naravi kar najbolj usposobljena za obstanek in krasen razvoj, ker se vkljub vsem razdirajočim vplivom od vseh strani ni dala razbiti. Nasprotno, čas, kot naj-

boljši zdravnik jo je celo že nekoliko konsolidiral in jo bo vkljub vsem težnjam raznih prevratnih elementov vedno bolj konsolidiral. Vez, ki oklepa vse Jugoslovene, je postala še tesnejša, ne oziraje se na vse razgrajajoče konflikte.

Nade naših sovražnikov na notranji razpad se seveda niso uresničile. Ni na mestu, tajiti posamezne žalostne pojave, vendar nas to dejstvo opravičuje do sklepa, da vse naše vlade do sedaj vkljub pomanjkanju trdnosti, odločne smeri vendar niso bile tako slabe, kakor se je to prvotno mislilo — saj je vsak začetek težek in otroci tudi trpijo na svojih otroških boleznih, — ali pa je možno drugo dejstvo in to je najbolj razveseljivo, da se nahajajo v našem narodu moči, ki so zamogle paralizirati vse okužujoče politične vplive. Zalostno je bilo samo to, da je ravno v odločilnih trenutkih bila naša zunanja politika nesigurna. Z vso to nesigurnostjo na zunanji in znotraj je treba enkrat za vselej končati. Ne preostaja nam nič drugega, ko stvari vzeti, kakršne so v resnici. Usoda nas je enkrat Jugoslovene združila, najhujše otroške bolezni smo srečno prestali in zato je sedaj naša glavna naloga, avtoriteto države utrditi na vse strani in to na način, ki je najbolj siguran in izdaten, ne oziraje se na to, če je vse to včasih onim, ki oznanjujejo nauk o skupni skledi, žlici in možganih, ali onim, ki ne marajo za kraljestvo tega sveta, posebno pa onim, ki so bili vajeni vsiljevati svojo „kulturo“ drugim narodom z najogabnejšim barbarizmom.

Obstoj in dobrobit države je najvišji zakon. Glavno je močna roka, ki jo mora čutiti vsak, narod je treba disciplinirati in ga slednjič privedi do spoznanja, kaj je država in da ima tudi smisla za isto,

ne pa za nedisciplinirano divjo tolpo brez zakonov, brez prava in ozira do svojega bližnjega. — Ta močna roka se zadnji čas vedno bolj čuti, v državi začena vladati volja. Protidržavnim elementom se je že pokazalo, da se njih delovanja in demagoštva ne trpi, pljuvanju na vsak vladni ukrep in dejanje se je prišlo v okom. Ozračje se mora očistiti, z limonado se ne zdravi težkih bolezni, temveč riskirati je treba včasih tudi težko operacijo. V tem očiščenem ozračju bodo izgubile svojo privlačno silo vse stare banalne demagoške fraze. Ljudstvo je treba vzgojiti še-le v državljane in svoboščine in blagostanje se vživa še-le po zasluženju.

Notranja in zunanja politika.

* Vladin predlog o upravni razdelitvi države sprejet. Na seji ustavnega odbora v torek je bil sprejet člen 62 ustave, ki govori o upravni razdelitvi države tako, kakor ga je predlagala vlada. Proti temu predlogu se je postavil odločno le član Narodnega kluba bivši minister poslanec dr. Drinković, kateremu pa je vsled nedostojnega govora predsednik dr. Ninčič odvzel besedo, kar je Drinkoviča ter njegovega tovariša dr. Surmina tako razjezilo, da sta zapustila sejo ter se odpeljala domov, kar je vzbudilo seveda veliko iznenadenje.

* Komunisti v Nemčiji so pričeli zadnje dni zopet objestnejše dvigati svoje glave in splošno se pričakuje, da bo prišlo najbrže do novih poizkusov komunistične pobune in preokreta. Vlada je odredila proti komunistom najstrožje mere.

Z iztegnjenimi vratovi so se bližali razkačeni purani po poti bližje in bližje. Nande je skril robec za hrbet. Takoj so se pomirili in se pričeli vračati; samo včasipavčasi se je še kdo ozrl, jezno in sovražno. Ko so bili že nekoliko oddaljeni, jim je Nande zopet pokazal robec; obrnili so se in dirjali s širokimi koraki nazaj.

„Haudari! Haudari!“

Medtem so se bile že zakadile gosi in race v mlako in kmalu mirno plavale. Glasno se je zasmel Nande. Dovolj je bilo šale. Spravil je robec v žep, legel zopet v travo in zastrmel v nebo. Iznad črnega gozda za belim farovškim zidovjem je priletela jata grlic, s svetlimi, od solca obžarjenimi perotmi nemirno vršaje, zavila v velikanskem loku preko hleva in se spustila v dolino.

Iz hleva, onostran poti, se je mukaje oglašala krava in včasih je zarožljala ob jaslih veriga. Hlevu in široki mlaki pred njim nasproti, za Nandetovim hrbtom se je svetil visoki nanovo pobeljeni farovž s prijaznim vitom in šumečim gozdom v ozadju; zaprta so bila vsa okna, samo župnikovo ne. Nande se je ozrl in videl, da sloni ob odprtem oknu župnik sam z brevijem v rokah; tolsta lica so se v solcu trepetaje lesketala, in mikal je tisti kontrast med črnim talarjem in mlečnobelim zidovjem.

(Dalje prih.)

Ivan Vidmar:

Mladost.

Nande je odložil žlico; brisoč si z rokavom usta in brke, je postavil obadva izpraznjena lonca nazaj v cekar, potem pa je odmašil dolgo, zelenkasto steklenico, jo nagnil h ustom in v hlastnih požirkih vlek iz nje priljubljeno mu vsebino močnega domačega tepkovca. Rdeč in zalit v lica, je nagibal steklenico toliko časa k ustom, dokler ni izurkal iz nje poslednje kapljice; šele tako je izročil v varstvo svojemu majhnemu bratcu Francku, ki je imel nalogo vrniti se sedaj s prazno posodo domov. Za odhod pa ga je obsul Nande s temi le nauki:

„Fant, pazi, da spotoma ne padeš in ne prineseš domov namesto dveh loncev in ene steklenice — samih črepinj! Počasi hodi in složno, ter misli, da je jutri tudi še en dan, ko homo morali jesti! Povej doma, da so danes žgance in močnik prav dobro skuhal, samo tepkovca so mi premalo poslali. Za tako topel dan, kakor je danes bi se spodobili dve steklenici in ne samo ena! Zdaj pa hodi deček v božjem imenu, in vse, kar sem ti povedal, si obdrži lepo v glavi!“

Deček je dvignil cekar na ramo in rekel samo to-le: „Bum, bum, bum — zajci bežijo, adijo. Nande!“ in šel je za ovinkom na poti.

„Ti boš še enkrat pravi navihane!“ se je smejal za njim Nande.

Zleknil se je v travo, za zglavje svoj zmečkani suknjič, si položil roke na prsi in globoko potegnil nase sveži, od sušičega se sena pod farovškim hlevom dišeči zrak.

Zdaj-le, ko sem se najedel, bom pa nekoliko časa še gospoda igral. . . . Pa je tudi zares prav tople danes!“

Prijetno se mu je zdelo ležati tako vznemir med visoko travo, ki ga je popolnoma skrivala, da je bil kakor v globoki mehki zibki. Nad njegovo glavo je včasipavčasi poletel pisan metulj, čebela je zbrenčala mimo in utonila nekam daleč. . . . tjedol do pokošenih travnikov se je posvetilo kakor valujoča srebrna nit. . . . V toplem ozračju med kipečo naravo, je tiho pobrnevalo, kakor da je tisočero strun razpetih nad njo in gladi sanjavno neviden lok po teh strunah. . . .

Včasih se je obrnil na ležišču in pomolil pri tem glavo preveč med travo — v pozdrav ga je poščegetala po vratu visoka bilka, čmrli mu je zagodrnjal pred ušesom, skočila mu je na nos nerodna kobilica; teh majhnih prijateljčkov, ki so ga obiskovali, je bilo vse polno okrog njega v travi.

Blizu njegovega ležišča, na poti, sta hrustala pred vozom konja suho deteljo, nedaleč od voza pa se je šopirila velika, navoženja kopica bukovih oklaskov.

Nande se je dvignil na komolce in pogledal, če nista bila zvlekla konja krme morda pod noge, kakor navadno vselej. Nato je zakrožil njegov pogled nad kopico.

„Ne bom več dolgo vozil teh okleskov — še teden dni ne vsega skupaj. Ampak moj stari bo potegnil nekaj denarja za ta drva, oho! . . . No ja, pa tudi v farovžu bodo preskrbljeni za zdaj in še naprej za žmo.“

Vlegel se je zopet nazaj na ležišče in si položil roke pod glavo.

„Eno uro še lahko igram gospoda. . . . potem pa hajdi spet na Dolgi Vrh! Le enkrat bom pripeljal danes, dvakrat sem že.“

V tem premišljevanju ga je zmotilo gaganje farovških gosi in rac, ki so počasi racale proti vozu; med njimi je bilo tudi troje velikih zadirljivih puranov, ki so stopali moško in samozavestno, iztezaje na vse strani svoje dolge vratove.

Naglo je potegnil Nande svoj obširni rdečepisani robec iz žepa in zamahnil z njim po zraku.

„Haudar! Haudar!“ so se raztogotili purani!

Se bolj je zamahoval Nande z robcem. Purani so stekli proti njemu, gosi in race pa so gagaje zbežale nazaj proti plitvi neograjeni mlaki, ki so jo smatrali vsi vaščanje za ribnik in ki se je razprostirala sredi med hlevom in farovžem samim.

* **Boji med socialisti in fašisti v Italiji** se ne le nadaljujejo nego postajajo še od dne do dne ostrejši. Dežela trpi radi večnih notranjih nemirov neprecenljivo škodo ter se vedno bolj bliža propasti.

* **Pred vojaško zvezo s Francijo.** V političnih krogih se z vso resnostjo xatruje, da se trudi Francija doseči z našo državo tesnejšo politično, pa tudi vojaško zvezo. V ta namen je posetil beograjski francoski poslanik Clement Simon ministrskega predsednika Pasića. Pričakuje pa se, da obišče Beograd v kratkem tudi francoski vojni maršal Foch.

* **Napet mednarodni politični položaj.** Mednarodni politični položaj je vsled sklepov londonske konference, zasedbe Nemčije, boljševeške priprave na novo ofenzivo ter vsled upora Grške in Nemčije postal zelo napet. O situaciji je razpravljal v torek tudi naš ministrski svet ob prisotnosti regenta Aleksandra.

* **Odstop ameriškega državnega tajnika Hughesa.** Francoski listi objavljajo brzovjavo iz New Yorka, da je odložil Hughes posle drž. tajnika in nastopi službo prvega sodnika na visokem ameriškem sodnem dvoru. Notranji minister Fall bo prevzel provizorično mesto Hughesa. — Več odličnih članov republike je mnenja, da bo sedanji trgovinski minister Hoover imenovan za poslanika v Berlinu, kakor hitro se bode vzpostavilo mirovno stanje med Ameriko in Nemčijo.

* **Avstrijska londonska delegacija** se je odpeljala iz Londona ter prispe danes v četrtek nazaj na Dunaj. Jutri se sestane avstrijska narodna skupščina k posebnemu zasedanju, na katerem bo poročal vodja delegacije zvezni kancelar dr. Mayr o vseh, doseženih na konferenci. Kakor se da sklepati iz dosedaj znanega poteka konferenčnega sklepanja o pomoči avstrijski republiki je ostalo tudi tokrat le pri praznih obljubah in frazah.

* **Plebiscit v Gornji Slezijski.** Kar smo pričakovali, to se je zgodilo; pri plebiscitu v Gornji Slezijski so zmagali Nemci. Deželo, ki je bila dolgo vrsto let v pruski oblasti, so ponemčili tako, da o kaki narodni zavednosti tamošnjega poljskega ljudstva istotako ni bilo mogoči govoriti, kakor ne o narodni zavednosti našega slovenskega ljudstva na Koroškem. Poleg tega pa so se Nemci posluževali v Slezijski istih nasilnih metod kakor na Koroškem. Saj so se nahajali med nemškimi teroristi v Gornji Slezijski tudi isti koroški Heimatdienstlerji in Volksverovci, kakor pri plebiscitu na Koroškem ter so bili v tem že izurjeni. Ker je po mirovni pogodbi bil ta plebiscit le informativnega in ne končnoodločilnega pomena, upamo, da bo vrhovni svet Slezijski kljub plebiscitu prideli Poljski. Isto pa zahtevamo tudi za našo Koroško.

* **Grška narodna skupščina** se sestane takoj po povratku Kalogeropolosa in Gunnarisa.

* **Predsednik Harding** je sklical kongres k izrednemu zborovanju za 1. april.

* **Grška ofenziva.** V Smirni se je izkrcalo še več grških čet, vendar pa se domneva, da se namerava ofenzivo preložiti.

* **Obnovitveni zakon v angleški zbornici.** V gorenji zbornici se je sprejel obnovitveni zakon pri 3. branju brez debate.

* **Definitivna razmejitev na Brennerju.** Petčlanska razmejitelna komisija, sestojeca iz vojaških zastopnikov Francije, Anglije, Japonske, Italije in Av-

strije, je določila na pariški seji končno veljavno mejo na Brennerju. Meja poteka od Wolfenderna (vzhodno Brennerjevega prelaza) navzdol po razvodju do sedla in nadalje v ravni črti do železniške proge, katero preseka v sredini tračnic kolodvora Brennerja. Onstran proge se nadaljuje meja nekaj severneje na ta način, da pripadeta posestvo Kerschbaum in vila Alpenrose, v kolikor ležita še tostran železniške proge, Avstriji. Meja se sreča v zapadni smeri z razvodjem na pobočju hriba Kerschbaum in se nadaljuje do vrhunca. Vse kar leži severno te črte, torej posebno še Griesberg, Kuhberg in velika Vehtalska dolina, kar je pripadalo doslej občini Brenner, ostane Avstriji in se odcepi od brennerske občine. Italijanska straža, ki je stala pri brennerskem jezeru, se takoj odpokliče.

Zanimivosti

Pretrsljiva rodbinska žalogra. V Königsbergu je živela družina Bendig, obstoječa iz moža, žene in 6 letnega sinčka povsem srečno in zadovoljno. V gmotnem oziru je bila ta trojica dobro situirana; mož je zaslužil kot delovodja v neki tamkajšnji tovarni lep denar, medtem ko so slikali sosede ženo kot pridno in skrbno gospodinjico. Nekega večera so slišali pasanti v Bendigovem stanovanju buren prepir, premetavanje pohištva in psovanje. Udrli so zaklenjena vrata ter komaj prepričali, da ni Bendig zadavil svojo ženo. Od tega dne ga ni bilo več na spregled. Tiho je vzel svoj kovček in vključil prošnjam žene in joku otroka odšel v svet. Osamljena žena je morala sedaj gledati, kje bo dobila zaslužek za preživljanje sebe in otroka. Ponujala se je sosedom za razna dela, krpala obleke, prala ter izvrševala razne trde posle. Otrok je pričel posecati šolo, toda vedno bolj je hiral in blede, ker je imela mati toliko opravila, da ga ni mogla negovati tako, kakor bi bilo potrebno. Ko je pričel otrok vse huje pokašljavati in celo bruhati kri, si je mamica sposodila pri sosedu denar ter poklicala zdravnika. Ta je konstatiral pljučnico ter predlagal skrbno paznjo in krepilna jedila. Kje pa dobiti denar? Nesla je k starinarju vse perilo, obleko in dele pohištva, da pomaga otroku. Bdeli je noč za nočjo pri njem, toda bolezen se ni obrnila na bolje. Sama je bila radi pomanjkanja hrane in spanja tako slaba, da se je gibala le še s težavo. Tedaj je sklenila, da napravi enkrat konec temu obupnemu stanju. Prijela je otroka ter ga nesla v večernem mraku v predmestje k reki ter se vrgla z otrokom v naročju v hladne valove. Njunji trupli so našli šele čez dva dni na obrežju nedaleč Königsberga.

Dnevna kronika.

— **Občinske volitve v Sloveniji.** Kakor se poroča iz zanesljive strani, se bodo vršile občinske volitve v najkrajšem času, vsekakor bodo pa končane povsodi v Sloveniji do polovice majnika. Volitve se bodo vršile na isti način kakor svoječasno volitve v konstituantu. Imeniki ostanejo in se na njih nič ne spremeni. Ker je stvar stopila s tem v akutni stadij, je potrebno, da se v vseh občinah sestavi takoj kandidatne liste in se prične z intenzivnim delovanjem. Točna navodila se bodo izdala pravočasno. Torej na delo!

— **"Taborova" velikonočna priloga!** Nedeljski številki bo pridružena štiri strani obsegajoča velikonočna priloga s pesmimi, humorističnimi pesmimi iz lokalnega mariborskega življenja, z izbornim humoresko „Spomini iz mojega prvega potovanja na Mars“ in raznimi drugimi šaljivimi in beletrističnimi prispevki. Priloga bo krasen velikonočen dar čarolnikom in kupovalcem našega lističa.

— **Stare desetkronske novčanice** se ne bode več puščale v promet ter se v mesecu maju zamerjajo za dinarje.

— **„Jugoslavija“**, doslej kolikortoliko izvenstrankarski list, je postala sedaj oficijelno glasilo narodnosocialističnih malcontentov in političnih kratkosrajčnikov, ker upa njen lastnik spekulant g. Pesek s tem zopet napolniti blagajno, katero mu je izpraznila pasivnost lista, ki sedaj vedno bolj propada. Kakor se nam zdi, pa bo s to spekulacijo slabo profitiral ter bo prišel k večjemu iz dežja pod kap. Vso čast pa zasluži uredništvo, ki je vsled tega preseljanja podalo ostavko.

— **Nepotrebno švabčarenje in Italijančenje** se prakticira, kakor se nam poroča, v neki sicer slovenski točilnici na Aleksandrovi cesti. Točilnice za enkrat še nečemo imenovati, ker upamo, da bo ta splošen opomin zadostoval.

— **Naknadno smo izvedeli**, da so visele na dan žalobe nad izgubo Primorja v nedeljo črne zastave še na sledečih hišah, oziroma stanovanjih: Alberi Vicel, Glavni trg, Narodni dom, na treh hišah v Tattenbachovi ulici ter na eni v ulici Pod mostom.

— **Reden Sie deutsch!** Pred državnim mostom stoji straža ki ima razen drugih poslov tudi skrbi, da se pasanti držijo predpisa ter hodijo levo in ne kakor se komu zljubi. Mnogi imajo to za sekaturu policijske oblasti. Slučajno se še spominjamo časov, ko je še Habsburčan Eugen osrečeval Maribor. Kadar je bil on tu in bil je več v Mariboru kakor za fronto „na fronti“ — ni bilo treba nobene vojaške straže, avstrijsko verni Mariborčani so parirali levo gori, levo doli. Ta sicer samoobsebi umevna hoja jim je prešla že tako v navado, da so jo praktično vršili, tudi ko ni bilo velikega gospoda v Mariboru in ne vojaške straže na mostu. A zdaj pod Jugoslavijo jim je ta predpis naenkrat policijska sekatura. Ampak pri tem so tudi predrzni, bolj rečeno, so predrzne. V Mariboru so namreč nemčurke bolj sovinstične, kakor moški. Če se malo ustavite, boste vsakih 5 minut lahko slišali, kako predrzno zahlevajo od stražnika, ki jih uljudno opozori, naj gredo levo, „reden Sie mit mir deutsch“. Če ni za kraljevo jugoslovensko državno policijo taka predrznost provokacija in žaljenje straže, za našo javnost je, — in apeliramo, da se brezobz. izvaja konsekv.

— **Ubožno spričevalo za poštno upravo.** Ko je poštna uprava preko noči poskočila s podraženjem znamk od 10 v. na 1 K, smo bili uverjeni, da se bo poštna uprava potrudila tudi na vnanje pokazati, da je bil ta rop na ljudske žepe deloma opravičen. Mogoče, da se je to drugod zgodilo. Gotovo je, da so se razmere pri nas od tistikrat še poslabšale. Poštne zveze najbolj obljubene, so kakor v Abaniji, poštna uprava podpira zagrizenega Nemca tudi za notranji prevozni promet v mestu. Vozovi v kolikor niso še avstrijski, izgledajo kakor nabiralniki konjačev za mrhovino, zamazani, starodavni, potrti, po ulicah odprti, na njih sedijo uslužbenci v obleki, ki je tudi podobna preje konjaškim pomočnikom, kakor nastavljenecem kr. poštne uprave. In zdaj name, rava poštna uprava cene znamkam še podvojiti, za isto število osebja, za isto plačo, za isto raznotero ubožno spričevalo?

— **Kdo podpira nemške tvrdke?** Ako hoče danes znan slovenski trgovec izvoziti par vagonov ovsa, mora prebelditi vso dolgo pot od političnih do najvišjih vojaških oblasti in še bo ves trud zastonj. Nemcem vsega tega ni treba. Zadostuje kak bivši častnik, ki se zdaj pod civilno jugoslovensko firmo peča z raznimi posredovalnimi posli in za nameček še kak zaveden slovenski zagovornik — pa gre vse čez mejo, tudi oves in naši najlepši konji. Orniga v Pluju gotovo vsi poznate, če ne osebno, pa iz dejstva, da nam je s svojim stajertijanskim šnopsom zastupil ves jugoslovenski Štajer in sicer tako zastupil, da večina zapeljanih se danes ne mara nič slišati o Jugoslaviji. V zahvalo za to domoljubno delo se iz Beograda pošlje njegovemu sinu izvoznih dovoljenj za oves v Avstrijo, če le hoče tudi za cele vlake. Kaj res nimamo odločnih ljudi, da bi vendar že odprli Beogradu oči?

— **Urar Fehrenbach gre?** V sredo zvečer se je po mestu raznesla vest, da je dobil urar Fehrenbach v Gosposki ulici odlok, da mora v treh dneh zapustiti stanovanje in lokal, slednji da je

že oddan trafikantini, ki se nahaja zdaj v prodani Schwabovi hiši. Koliko je na teh vesteh resnice, v tem trenutku še ne vemo. Fehrenbach je Prus, toda že 30 let v Mariboru.

— **Slovenske tvrdke z nemškimi naslovi.** Slovenci v Mariboru napredujemo — tako namreč pravijo. In to je tudi res. Ko so se večji kapitalisti pričeli naseljevati v Maribor, so paradirali z lepimi slovenskimi naslovi. Zdaj tretje leto našega obstoja in ko smo sigurni, da nas noben vrag ne vrže ven, kamor smo se trdno vsedli, zdaj prihajajo na dan tudi nemški naslovi sicer čisto slovenskih tvrdk. Ko je prejela neka odlična slovenska stranka tak ovoj iz nekega čisto slovenskega zavoda, ki se mnogo peča z denarnim prometom, je o prvem trenutku mislila, da je to le slab „špas“ namenjen za pustni torek. Ampak dotično pismo je stranki došlo že v resnem postnem času in od zavoda, ki navadno ne vganja slabih dvtipov, pač pa je videti vodjo mnogo v nemški družbi. Za izdajice slovenskih interesov bo treba — brezovke.

— **Slaba moka — slabo pecivo.** Iz občinstva se nam poroča: „Tabor“ je zadnjič kritiziral naš mariborski kruh. In to je čisto prav. Kdor je poznal pred vojno naš sloveči mariborski kruh, ta ga danes ne bo več spoznal. Ne občutijo toliko oni, ki ga sproti uživajo v svežem stanju, kakor oni, ki ga rabijo še le drugi dan in morajo kruh razrezati; je mnogo pekarn, katerih kruh se drugi dan sploh ne da rezati, ker se kruh pri rezanju zdrobi v same drobline. V suhem kruhu se nahaja vse polno lukenj, kruh je kakor cunjica. To velja zlasti za beli kruh, ki pa tudi ni v vseh pekarnah enoten, največ je belega kruha iz slabejše moke. Da je torej mariborski kruh svojo staro slavo popolnoma vničil, to se ne da vtajiti. Drugo vprašanje pa je, če so naši peki res sami krivi, da imamo slabo pecivo. Ne samo peki, tudi privatne stranke, ki same pečejo oziroma same delajo kruh, tožijo splošno, da je temu kriva — slaba moka. Maribor, čeprav ima sam več modernih mlinov, vendar je preskrbljen z najslabšo moko. To je spekulacija! In spekulacija, še več kot spekulacija pa je, da dobiva Maribor tudi iz Hrvatske najslabšo moko, fina gre na Dunaj. Ker so naše oblasti popolnoma odpovedale v kontroli živil, bo treba občinstvo organizirati v radikalno samopomoč.

— **Bivši klerikalni poverjenik Fon** je imenovan za dvornega svetnika.

— **Ministrstvo notranjih zadev** je prepovedalo v naši državi slovenski newyorški dnevnik „Glas Naroda“, ker piše proti naši državi.

— **Tukajšnje banke** na velikonočno soboto ne uradujejo.

— **S. K. Korotan.** Kdo sprejema prave izgralce za imenovani klub.

Interesent.

— **Zadruga brivcev v Mariboru** opozarja sl. občinstvo, da so brivnice prvi praznik zaprte, v ponedeljek predpoldne pa odprte.

— **Za ljudsko knjižnico v Mariboru** so darovali: K 200 g. Pavel Kuhar, kavarnar; po K 100: tvrdka Götz, g. Sober, restavratir in g. Worsche, veletrgovec; K 80 g. Gradišnik Franjo, plačilni natakar v „Veliki kavarni“. Hvala! Darovalci manjših zneskov se objavijo pozneje v skupnem izkazu.

— **Vodstvo ljudske knjižnice v Mariboru** ponovno opozarja, da potrebuje vsaj še par tisočakov, če hoče urediti knjižnico tako, da bo odgovarjala kulturnim potrebam Maribora. Saj stane vsaka knjiga najmanj 50 K. Darove je pošiljati na ljudsko knjižnico v Narodnem domu po pošti, ali pa osebno oddati ob uradnih urah.

— **Položnice za poštočkovni promet v Jugoslaviji.** Velika Avstrija je imela za vse svoje v dunajskem parlamentu zastopane dežele en sam poštočkovni urad in to na Dunaju. Poštočkovni promet se je tako z istimi položnicami lahko vršil po vseh teh deželah. V naši mnogo manjši Jugoslaviji pa imamo kar tri poštočkovne urade, enega v Ljubljani, drugega v Zagrebu in tretjega v Beogradu. Vsak teh uradov posluje čisto oddeljeno sam zase, tako da se more vdeležnik poštočkovnega prometa ljubljanskega poštočkovnega

truda gibati s svojim poslovanjem samo v Sloveniji dočim mora za Hrvatsko, oziroma Srbijo imeti še poseben konto pri tamošnjih poštočkovnih uradih. To je osobito za trgovce ter časopise silno sitno in nerodno. V času, ko se vse centralizira, bi bil skrajni čas, da bi se že enkrat centraliziral tudi poštočkovni promet.

— V celjskem okrajnem glavarstvu so radi črni koz do nadaljnjega prepovedani vsi sejmi.

— Belokranjske pisanice (piruhi) so dospeli iz Ljubljane ter se prodajajo v slaščičarnah Ilich in Koser v korist Jugoslovenske Matice. Slovenci, segajte pridno po njih!

— Ribnik v parku. Okrajno ribarsko društvo sporoča, da bode ribnik še dva dni osušen radi neprelozljivih povelj pri zaporu. Občinstvo naj oprost, da je pokrajinska slika pokvarjena. Društvo bode nasadilo v ribnik tudi razno vodno cvetje.

— Vojaški obvezanci letnikov 1870 do 1902 v Mariboru, ki so bili v septembru lanskega leta popisani in v tekočem mesecu potom posebnih komisij v njih stanovašičih kontrolirani, se pozivljajo, da vsako spremembo naslova (stanovanja) tekom 24 ur po preselitvi naznanijo mestnemu vojaškemu uradu, ker bodo inace najstrožje kaznovani.

— Polenovke bo imela danes v petek restavracija „Maribor“.

Kultura in umetnost.

— Iz pisarne Slov. nar. gledališča. V torek se vrši koncert znamenitega baritonista ljubljanskega opernega gledališča gospoda Stefana Romanowskega s sodelovanjem gospe Olge Mirceve, pevke ruskih narodnih pesmi; gospodične Larise Vasiljeve, harfistinje, učenke petrografskega konservatorija ter gospe Jelene Čengeri, plesalke karakernih plesov. Iz programa, ki ga prinesemo jutri, bo razvidno, da bo ta večer izvanreden umetniški večer ruske umetnosti. Mimogrede bodi omenjeno, da bo gospod Stefan Romanowski v kratkem času angažovan na našem gledališču kot stalen gost. Na klavirju igra gospod Anton Nefat, član kr. narodnega gledališča v Ljubljani.

— Ekvinocij. Drama v 4. dejanjih, spisal Ivo Vojnovič, prevel Hinko Nučič, režiral Antun Ivanovič-Mecger. K premijeri v našem Narodnem gledališču v torek 22. t. m. Ivo Vojnovič je nedvomno najjačji naš jugoslovanski dramatik, čeravno so njegove drame preveč teatralne in preračunane na efekt. Kakor v skoro vseh njegovih dramah, tako igra tudi v „Ekvinociji“ mati-žena glavno ulogo. „Ekvinocij“ je italijanski izraz za dni, ko sta dan in noč enako dolga to je čas, ob katerem divjajo na morju ob dalmatinski obali navadno izredno hudi viharji. Vojnovičeva drama se vrši ob času ekvinocija, pa tudi v srcu majke Jele divja vihar, podoben onemu v naravi in zato nosi tudi drama to ime. Lepa Jele, hčerka pomorskega kapetana se je zaljubila v mladega pustolovca Marinkoviča, z njim zanosila ter postala nezakonska mati. Pustolovec jo je ostavil ter se ji ognil v Ameriko, kjer je postal milijonar, dočim se je Jele preselila v tuje obmorsko selo, kjer je vzgojila z vso pozornostjo sina Iva. Drama počenja ko je Ivo star 27 let ter se zalubi v Anico, hčerko kapitana Dražiča. Ta čas pa se vrne iz Amerike milijonar, bivši pustolovec Niko Marinković ter se hoče poročiti z Anico. Vname se tekma med očetom in sinom za dekle, ki pa se še ne pozna, komaj Jele je seznanila. Marinković hoče pohotati ne le svojo bivšo ljubimko Jele, nego tudi sina Iva, toda Jele to prepreči, omogoči beg Iva in Anice v Ameriko, Marinkoviča pa ubije z motiko, nakar po sodbi starega običaja pade mrtva na tla. Drama je vseskozi napeta in živahna ter polna pristnih slik iz dalmatinskega življenja. Naše gledališče jo je igralo kot proslavo 20letnice ge. Berte Bukšekove, kateri je pred pričetkom ob navzočnosti celotnega ansambla govoril ravnatelj Nučič slavnostni govor, v imenu organizacije gledaliških igralcev, ga Jovanova iz Ljubljane v imenu ljubljanskih igralcev ter drugi člani zbora. Predstava sama je izpadla

v celoti dobro, režija g. Ivanoviča-Mecgerja je pokazala, da se je g. režiser globoko zamislil v svoj posel ter mu posvetil tudi ves potreben trud in skrb. Slabi so bili seveda svetlobni efekti, katerih naš oder radi pomanjkanja pripravi ne more izvesti, kar je v celoti jako motilo ter zmanjševalo efekt. Uloge so bile razdeljene srečno, kakor malokdaj, igralec vsak na svojem mestu. Jubilantka g. Bukšekova sme šteti kreacijo Jele med svoje najboljše. Njeno globoko umevanje ji je pomagalo do popolnega vspeha in v nekaterih prizorih do popolne umetniške dovršenosti. Istotako sta g. Nučič (Ivo) ter g. Skrbinšek (Marinković) bila na višku, pa tudi g. Grom je podal razdražljivega starega kapetana Dražiča s tolikim živjetjem, kakor doslej še noben drugi tip. Bil je res dober. Krasno je vstvaril Rasberger prosjaka Vlaho. Tragičen tip Anice se je prilegel gdčni. Kraljevi izborna a gdčna. Mezgečeva je dala poštarici Mari vso potrebno živahnost. Gdčna. Petkova je bila v ulogi Kate čisto na mestu, istotako, g. Gabrič, barkarijot, ter večina ostalih. Le v četrtem dejanju se je dogodila mala neprevidnost, ko je nekdo miril zbor za kulisami tako glasno, da je slišalo tudi občinstvo, kar je vzbudilo v tragičnem momentu nepotreben smeh publike. Pavze so bile kot po navadi pri nas neskončno dolge, gledališče skoro čisto polno. —r.

Porotno sodišče.

Maribor, 22. marca.

Skrivnostni junaki belatinske legije.

Gostilničar France Mulec v Petancih (Radenci) je v noči 20. avgusta 1919 že legel k počitku, ko zasliši glasno trkanje na oknih. Na vprašanje kdo je, je dobil odgovor, da so orožniki, ki hočejo tu prenočiti. Rad ali nerad, je Mulec odprl in sprejel nočne goste. Vstopila sta oborožena orjaka z nasajenimi bajoneti, eden je imel okoli pasu tudi ročno granato. Na začudenje Muleca nista hotela v gostilniško sobo, ampak takoj v spalnico. Da Mulec ne bi potratil preveč časa za začudenje mu je eden ukazal, „daj nam novac inace češ biti mrtev“. Na Mulec v odgovor, da je siromak brez novaca, sta mu oba postavila puški na prsa. Ko je Mulec prijel za puško manjšega „orožnika“ ga je drugi dregnil z bajonetom v trebuh, tako, da se je Mulec sesedel na posteljo, pod katero se je bila že preje skrila Mulečeva žena. Mulec je uvidel, da se s takimi „orožniki“ ni saliti, pa jima je pokazal, kje ima denar. Medtem ko je oni manjši pobral denar — okrog 12.000 kron, je oni večji stražil Muleca z bajonetom na prsih. Pri odhodu sta hotela vredi še bombo v hišo; Ker pa ju je Mulec lepo prosil, naj prižaneseta saj življenje, sta to opustila in odšla v temno noč. Pri odhodu je Mulec, čigar hiša stoji blizu broda ob Muri opazil, da je hil zunajše tretji „orožnik“ na straži.

Ob tistem času je bilo ob Muri več takih ropov. Sumilo se je, da izvirajo iz pozneje razpuščene prostovoljne legije v Bellincih. Nočni obisk pri Mulecu je dal orožniškemu naredniku Alojzu Novačanu mnogo podatkov k zasledovanju storilcev. Ugotovilo se je, da so se tisto popoldne priselili na voz vojaka Kokotoviča, ki se je peljal iz Rakičana v Mursko Soboto trije oboroženi vojaki: Peter Celak, Ilija Kosanovič in Jakob Gačič, katere so pozneje sledili v Hrastju, kjer so imeli posvetovanje za izvršitev roparskega načrta v bližini se nahajajoče gostilne Mulec. Te poizvedbe so povzročile aretacijo več vojakov med njimi tudi preje imenovanih. Izpočetka so pred vojaškim sodiščem vse tajili. Ko je Kosanovič priznal slučaj Muleca, sta tudi Celak in Gačič priznala. Ko pa je kmalu po zaslišanju Celak ušel iz vojaškega zapora in sta kmalu nato Kosanovič in Gačič prestopila iz vojaškega razmerja v civilno, sta svojo taktiko spremenila. Vse sta utajila, celo njuno izpoved pred vojnim izslednikom in tudi imeni, tako da se je danes komaj dognalo, kateri je Gačič in kateri Kosanovič. Odklonila sta sprejem obtožbe in še zagovornika, pa jima je sodišče vseeno preskrbelo celo dva izmed boljših, da Haasa in dr. Stora. Zanikala sta vsako vprašanje predsednika dr. Muleja, kar je dostikrat vzbujalo veselost v celi poroti. Priče so spoznale natančno Kosanoviča po njegovem tipičnem nosu.

Porotniki so potrdili soglasno vprašanje krivde. Ilija Kosanovič, 29 let star, delavec iz Močile kotar Slunj, je obsojen na 4 leta; Jakob Gačič, 28 let star, poljedelec iz Zivaja, kotar Kostajnica na 3 leta težke ječe. Dočim je Kosanovič na prigovarjanje zagovornika obsodbo sprejel, je Gačič trdovratno odklanjaljoč vsak odgovor odšel iz dvorane.

Sport.

Nov „Sportni klub Svoboda“ v Mariboru se je ustanovil nov socijalistični slovenski športni klub „Svoboda“, kateremu je pristopilo nekaj že izurjenih športnikov. Klub bo najbrže kmalu nastopil. Vežbal bo na prostoru „Rdeče 11“ pri Križevem dvoru.

Slovenski športni klub „Maribor“ priredi 3. aprila veliko športno zabavo. Slovensko občinstvo opozarjamo že sedaj na to prireditev, ki se bode odlikovala po posebno zabavnem in okusno sestavljenem sporedu ter upamo, da ob tej priliki z mnogobrojnimi posetom moralno in materijelno podpre jugoslovanski sport v Mariboru.

Sloven. narodno gledališče.

Repertoire bodočih dni:

V četrtek 24.: Zaprti.
V petek 25.: Zaprti.
V soboto 26.: Zaprti.
V nedeljo 27.: Popoldan ob 15. uri: „Krištova drama“. — Zvečer ob pol 20. uri: „Vstajenje“. Izv. ab.
V ponedeljek 28.: Popoldne ob 15. uri: „Krištova drama“. Zvečer ob pol 20. uri: „Jesenski manever“. Izv. ab.
V torek 29.: Koncert Stefana Romanowskega (bariton).
V sredo 30.: „Ksenija“ in „Stara pesem“. Ab. C—27.

Najnovejša poročila.

Meje pokrajinske, sreske in krajevne avtonomije.

LDU Beograd, 23. marca. 38. sejo ustavnega odseka je otvoril ob 9:30 uri predsednik dr. Ninčič. Na dnevnem redu so bili členi 63, 64 in 65. Glede člena 65 so govorili minister za konstituantno dr. Trifković, dr. Simrak (Jugoslov. klub), demokrat Juraj Demetrovič, dr. Ante Dulibič, republikanec Gjonović, posl. Etbin Kristan in komunist Pavlovič. Posl. Milorad Vujčić zahteva za samoupravo troje: 1. zavest, da upravljajo pokrajine same sebe; 2. finančne vires, ki bi bili samoupravi na razpolaganje; 3. nadzorstvo državne oblasti. Člen 63 se sprejme nato z večino glasov tako-le: Za posle posebnega krajevnega, sreskega in pokrajinskega značaja se ustanove posebne krajevne, občinske, sreske in pokrajinske uprave. V samoupravnih zadevah odločujejo posebni samoupravni organi na podlagi zakonov.

Samoupravnim pokrajinskim upravam se poverijo ti-le posli: 1. pokrajinske finance, a) določevanje pokrajinskega proračuna, b) razpolaganje s pokrajinskimi nakladami na davščine, ki se na temelju zakona dajejo samoupravam za kritje stroškov; 2. pokrajinska javna dela in gradbeni predpisi; 3. skrb za pospeševanje pokrajinskih gospodarskih interesov, poljedelstva, vinogradništva, sadjereje, rečnega in jezerskega ribarstva, lova kakor tudi napredovanja kmetijstva v tehničnem oziru; 4. uprava pokrajinskega imetja; 5. skrb za narodno zdravje v pokrajini in vse ustanove, ki pospešujejo zdravstveno stanje v pokrajini; 6. vere in varnostne odredbe; 7. skrb za socialne naloge v pokrajini; 8. humanitarne ustanove; 9. pospeševanje prosvete v pokrajini; 10. pospeševanje strokovne izobrazbe v pokrajini; 11. upliv pri določanju ustanov za štedenje, vzajemno pomoč in zavarovanje.

Vsi drugi posli se z zakonom poverijo pokrajini. avtonomijam. Sprejme se tudi dodatek posl. Avramoviča: Ako pokrajine ne mi moge vršiti vseh naštetih

poslov s svojimi sredstvi, mora na zahtevo pokrajinske skupščine in na podlagi odobrenja narodne skupščine država dati potrebna sredstva pokrajinski samoupravi, ali pa izvrševati posle sama. Razprava o členu 64 se odgodi, ker odidejo zastopniki vlade in predlagatelj k seji ministrskega sveta. Naslednja seja bo popoldne ob 15:30 uri.

Odgoditev sej ustavnega odbora.

LDU Beograd, 23. marca. 39. sejo ustavotvornega odseka je ob 16. uri pop. otvoril predsednik dr. Ninčič. Na dnevnem redu je bil člen 65. Ker po debati, katere so se udeležili dr. Slavko Sečurov (demokrat), Jovan Gjonović (republikanec), Joca Jovanović (zemljoradnik) in Zivko Jovanović (komunist), ni došlo do sporazuma, je predsednik odgodil debato in odredil prihodnjo sejo na 31. marca t. l. ob 9. uri dop. Seja je bila končana ob 18. uri.

Ministrski svet.

LDU Beograd, 23. marca. Danes je bila seja ministrskega sveta, katero je sklical ministrski predsednik Pašić radi pisma, katero je poslal demokratskemu klubu. Na tej seji se je ugotovilo, da so nekateri listi brez vednosti ministrskega sveta objavili to pismo. Seja je trajala od 10. do 11. ure. Po seji so odšli ministri referirat svojim klubom.

Komunistični nemiri v Nemčiji.

DKU Berlin, 23. marca. Kot vzrok komunističnih nemirov v nemških industrijskih revirjih in Hamburgu navaja „Vossische Zeitung“ propagando Moskve. Z gotovostjo se sodi, da ne bode imel ta oborožen komunističen napad nikakih uspehov.

DKU Hamburg, 23. marca. (Wolff.) Hamburški senat je proglasil nad mestom izjemno stanje.

DKU Hamburg, 23. marca. (Wolff.) Danes ponoči je došlo pri arzenalu „Vulkan“ do spopada med varnostno stražo in arzenalnimi delavci. Delavci so prebili kordon ter skušali moštvo razorožiti. Policija je streljala in metala ročne granate, pri čemer so bili 4 delavci ubiti, 12 težko in 14 lahko ranjenih. Rešilna postaja je odpeljala mrtvece in ranjence.

DKU Halle a. S., 23. marca. (Wolff.) Atentatorji so razdrli pri Hallu železniške tračnice, tako, da se je raztiril vlak, ki je dosegel dotično mesto ob 10. uri 45 minut. Poštni uradnik, strojnik in dva potnika so bili ranjeni.

Nemška nota antanti.

LDU Berlin, 23. marca. (Wolff.) Nota, ki jo je poslala nemška komisija za vojna bremena pariški reparacijski komisiji na zahtevo, naj Nemčija pred 1. majem t. l. plača 12 milijard zlatih mark ali pa v tujih devizah in do 23. marca 1 milijardo zlatih mark na račun povdarja med drugim, da si ne glede na to, da stavlja zahteva po izplačilu take vsote izčrpano deželo pred skoro neizvedljivo nalogo, Nemčija ne more preskrbeti take vsote v predpisanem roku. V tem roku je že tehnično izključeno končati priprave za eventualno posojilo. Po določbah mirovne pogodbe se mora reparacijska komisija ozirati na gospodarske zmožnosti Nemčije. Končno predlaga Nemčija, naj se takoj prično med reparacijsko komisijo in nemško komisijo za vojna bremena ustna pogajanja v svrhu ocenitve odškodnine, ki jo je Nemčija doslej plačala. Nemčija je tudi pripravljena pričeti pogajanja glede inozemskega posojila.

Ne oozabi naročnine!

Gospodarstvo, trgovina.

Borza 23. marca.

Zagreb: Berlin 231—232'00, Italija 547—548, London 552—554, New-York 143—144, Pariz 99—1010, Praga 190—191, Solca 2400—2475, Dunaj 21'35—21'40. Valute. Dolari 137'50—139, avs. krone 22'00—22'50, carski rublji 70—75, francoski franki 960—970, napolendori 460—0, nemška marke 227—228, romunski lei 0—199, italijanske lire 550—555, čehoslovaške krone 182—186.

Dunaj: dinari 1890—1910, dolari 703—707, franc. franki 4940—4980, švic. franki 12.025—12.075, lire 2745—2765, češk. krone 927'75—932'75, madžarske krone 258'00—260'00, nemške marke 1119—1125, poljske marke 102—104, funti 2762—2782.

Curih: Berlin 9.40, New-York 588'50, London 23'02, Pariz 40'95, Milan 23'00, Praga 7.60, Budimpešta 2.10, Zagreb 4.10, Varšava 0.90, Dunaj 1.65 avstrijske krone 1.10.

Povprečne cene za različne živalske vrste na mariborskem sejmu dne 22. marca 1921 so bile za en kilogram žive teže sledeče: debeli voli od 16'50 do 19'—K, poldebili voli od 15'—do 16'50 K, plemenski voli od 12'—do 14'—K, bikji za klanje od 12'—do 15'—K, klavne krave debele od 17'—do 18'—K, plemenske krave od 12'—do 15'—K, molzne krave od 13'—do 15'—K, breje krave od 13'—do 15'—K, mlada živina od 12'—do 16'—K, teleta od 15'—do 17'—K, krave za klobasarje od 9'—do 11'—K. Mesne cene za en kilogram: Volovsko meso I. vrsto 27. II. vrsto 25, Meso od bikov, krav. telic 24, Telečje meso I. vrsto 25, 2. vrsto 23, Svinisko meso sveže 32 K. Prignalo se je 141 volov, 4 bike, 190 krav, 8 telet. Skupaj 343 glav in 17 konjev. Vreme je bilo lepo, kupčija živahna, razprodalo se je nad polovico prignane živine.

Uvoz kalijeve soli. Po naredbi uprave državnih monopolov n. br. 3466 z dne 25. februarja 1921 je uvoz kalijeve soli, ki se ga uporabi kot umetno gnojilo, oproščen monopolne takse, ako se ugotovi potom kemične analize, da se more uporabljati ista le kot gnojilo. Kalijeva sol se mora uvoziti le po carinskih uradih prva razreda, kjer obstojajo kemični laboratoriji.

Poljsko trgovsko brodarstvo. Poljska trgovska flota, katera obstoja iz 13 ladij s 59.000 tonami, je dobila te dni svojo zastavo rdečobebe barve z orlom v sredini, pod katero bodo plovile sedaj poljske ladje.

Ekonomska razstava v Bukarešti. Romunsko ministrstvo industrije in trgovine je dovolilo razstavo ekonomskih produktov, ki se bode vršila to leto v Bukarešti.

Čehoslovaška vlada je kupila v Floridi od Združenih držav ameriških 3000 vagonov surovega fosfata v svrhu umetnega gnojenja.

Nov premogovnik v Dalmaciji. Iz Sinja poročajo, da se je odkril v bližnji vasi Lučani nov premogovnik. Eksploatacija se je že pričela.

Škodske tovarne zaprte. Tovarna Škoda v Plznu, znane po svoji gradbi topov in materijala v svetovni vojni, so se zaprle, ker jim država ni plačala dolg 600 milijonov kron.

Izvoz iz Svice. Švicarski izvozni produkti, kakor sir, kondensirano mleko, čokolada, nadalje les in plemeniti kovine in sicer zlato, srebro in platina je treba izvoziti le z dovoljenjem pristojnega urada, medtem ko je drugo blago izvoza prosto.

Industrijska emancipacija na Češkem. Nemški industrijski krogi na Čehoslovaškem so pričeli ovirati vladne odredbe, ki imajo namen, emancipirati ali osamosvojiti se od dunajske trgovine. V ta namen so vprizorili razna protestna zborovanja ter odpisali vladi rezolucije. Češki industrijski so pričeli z energično protiakcijo.

Tovarna eksplozivnih snovi »Titanic« v Zagrebu je stavljena po naredbi ministrstva vojne in mornarice pod kontrolo imenovanega ministrstva.

Madžarski izvoz je dopusten le z dovoljenjem madžarskih oblasti. Dvajset odstotkov od vrednosti je treba plačati kot carino za razna semena, seno, slamo, goveje, konjske in ovčje kože, začije kože, jelenje, srnine, lisčne kunine, divjih mačk, vider i. t. d. za rastlinsko masčobo, olje, alkohol, cement, leslo, kosti, stekleno posodo, orijentalne preproge in umotvore; od vina je treba plačati 3 K od litra.

Altonska trgovska zbornica je enoglasno sprejela sklep hamburških uvoznih in izvoznih trgov, naj prebivalski krogi toliko časa ne kupujejo francoskih in angleških fabrikatov, dokler vodilo te vlade tako uničevalno gospodarsko politiko napram Nemčiji.

Novčanice po 50 dolarjev iz prometa. V zadnjem času se je večkrat dogajalo, da penujejo brezvestni sleparji v nakup ameriške novčanice po 50 dolarjev. Opozarja se, da se takim indolentim ne naseda na lim, ker so ti bankovci že zdavnaj izven prometa.

Moka za Avstrijo. Po vesteh iz Trsta je dospela tamkaj ena ladja s mandžursko pšenico, namenjena Avstriji, medtem ko so trije parniki iz Argentine na potu. Avstrija ima toraj dovolj pšenice do polovice meseca maja.

Za naše izvoznike v Francijo. Naša trgovska agentura v Marsilju je sporočila našemu trgovskemu ministrstvu, da so cene onemu blagu, ki se je izvažalo preteklo leto iz Francije k nam, padle za 50—60%. Cene padajo dnevno. Cene cerealijske so v Franciji tako nizke, da nikakor ne morejo konvenirati našim izvoznikom.

Francoski lesni trg. Vsi trgi so brez prometa. V industriji vlada stagnacija in ni upati, da se bo to stanje zboljšalo. Vendar se pa cene razmeroma dobro drže, ker se ne splača radi malenkostnih povpraševanj iste spreminjati. Velike turške bi rade prišle v stik s jugoslovenskimi trgi, da napolnijo po ugodnih pogojih svoja skladišča, ker ni došlo že precej časa nikakega jugoslovenskega blaga v Francijo. Jugoslovenske cene odgovarjajo francoskim trgov.

Razno in humor.

Brezžični telefon v Rusiji. Nikolajew, predsednik gornjega sveta za radiotehniko, se je izražal v »Newli Put« o uspehih radiotelefona naslednje: Moskovski radiotelefon deluje izborni. Vršil pogovore lahko na velike daljave, kakor n. pr. do Taškenta 2000 vrst, Semipalatinska 2800 vrst, Irkutsk 4000 in Čita 4500 vrst. Radiolaboratorij v Nišni—Novgorodu dela poskuse z aparatom, ki lahko govori v okrožju 6000 vrst s tako jakostjo, da sliši lahko pogovor množica, obstoječa iz 400 oseb. Sovjetska vlada namerava potom tega aparata urediti širom Rusije »ustmene novine«. Kar se tiče razširjenja radiotelefona, se je ustanovilo v sovjetski Rusiji krog 240 postaj in sicer tudi po večjih vaseh.

Ameriški izvoz filmov. Potom uradne statistike je razvidno, da se je izvozilo v letu 1920 nič manj nego 47.000 milj filmov. Ta ogromna številka je še enkrat večja, nego ona iz leta 1918. S temi filmi bi se lahko ovilo zemljo dvakrat krog njenega ekvatorja.

Mačka povzročila 601.000 dolarjev škode. Pretekli teden je nastal v neki tovarni v Liverpulu požar, ki je upepelil celo stavbo ter napravil na strojih in zalogah ogromne škode. Potan poizvedovanja se je dognalo, da je povzročila ta požar mačka hišnika. Ta je imel vedno navado, da je deval vedno še vroč pepel v neki zaboj na koridoru. Mački, ki je sedla radi toplote pepela nanj, je užgala žerjevica rep. V divjem begu se je ta zagnala v kup papirja v skladišču tovarne, ki se je vnel in povzročil upepeljenje cele tovarne.

Bikoborbe na južnem Francoskem. Bikoborbe, ki so posebno v Španiji na dnevnem redu in ki bile na Francoskem dolgo časa sk. go prepovedane, so zdaj zopet dozo-

ljene; celo finančni ministrer jih ome-nja v novem davku na razkošje. To je pač kulturna stopnja dalje. Ali je narod v vojni res tako dozorel, da lahko mirno gleda tročenje in preli-vanje krvi. Spricho mnogih stvari, ki se gode dandanes na človeštvu, se pač ne smemo čuditi. Južni Francozi so preje hodili s posebnimi vlaki na Šoansko gledati in občudovati biko-borbe, zdaj bodo imeli ta »hece« doma.

Jahajoče mravlje. V Si-mu žive majhne črnosive mravlje, ki se mude zlasti na vlažnih prostorih, pogosto pod streho. Delavke so izvečine polo-vico manjše, nego naše gozdne mravlje.

Mala oznanila.

Mehilirana soba, lepa, v mestu, ako mogoče s hrano ali proti uporabi kuhinje, se išče za družino 4 oseb proti dobri odškodnini. Ponudbe na Anončni in informačni zavod »Vedež«, Maribor, Slovenska ul. 6. 389 3—2

Lahko motorno kolo (Motor-Reve), 2 cilindra, dobro ohraneno, se proda. Dravska ulica 11, gostilna.

Lepe svilen, popolnoma nov damski dežnik in jako dobro ohranena rujava polna torbica, se po nizki ceni proda. Vračati je Koroska cesta 21, priti.

Mehlovana soba za dva solidna gospoda se išče. Ponudbe na upravo.

Hiša s 6 stanovanji, 6 sob in 6 kuhinj, vrtom, drvarnice, 10 minut od mesta, pripravna za vsako obrt, se proda. Naslov v upravnistvu »Tabor«.

Zamenjam stanovanje

obstoječe iz 4 sob in kuhinje z enakim. Prešernova ul. 18, vrata 12. 397

V delikatesni trgovini

F. Pučko
Maribor, Aleksandrova
cesta 31
(blizu hotela »Meran«)

dobivajo se najboljše
šunke, zvitke šunke, domače
prekajeno meso in klobase,
polemendolski, trapistovski in
holandski sir (Eidamer), sla-niki, marinirani slaniki, zvitki
slaniki (Rollmops), rusi, to-nina, fileti v olju, jegulje,
slanikova jajca v olju, dateljni
v zabojih in kartonih, malaga-grozdje, najfinije čajno ma-slo, maslo za kuhanje, ka-perli, kisle kumarce, paprika,
pravi vermet, cincano, Nestlova
čokolada itd.

Use po konkurenčnih cenah!
Na dobelo! 393 Na drobno!

Kupim

polnojermerik (Vollgatter),
lahko že rabljen, velikost
30 col. Ponudbe z označbo cene in
fabrikata poslati na upravo lista.

Restavracija na južnem kolodvoru v Mariboru

se priporoča potu-
ločemu občinstvu.

Priznana izborna kuhinja.
Pristna vina in sveže pivo.

Fr. Stickler.

JUGOSLOVENSKA MATICA

priporoča

krojača Konrada Mihelič

rodom iz Sv. Barbare pri Mariboru. Bil je najboljši krojač v Pulju, postal nedavno žrtve italijanske druhali, ki mu je po-zgala hišo z vso opravo in živi sedaj kot begunec v Mariboru. Gospodsk. ulica 32 (Švabova hiša). Prosi pomoči s krojaškim delom. Izvršuje vsa dela točno, solidno in po naj-nizjih cenah.

Motor na plin

dobro ohranjen, proda po zelo ugodni ceni
Mariborska tiskarna d. d.
Jurčičeva ulica 4.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolo-dvorih, kakor tudi spremljanje železniških vozov. — Pojasnila v pisarni: Pri-staniška ulica 2.

KNJIGOVEZNICA

MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE
PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU,
OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA
VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADA-
JOČA DELA.
IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!